

پیش گفتار:

تاریخ نگاری همیشه و در همه جا کاری بس دشوار بوده است، چه اغلب تاریخ نویسان بویژه اگر مغرض نباشند دسترسی بی خطر و آسان به منابع مکتوب و اسناد معتبر نداشته و یا چه بسا مرعوب تاریخ سازان بودند. حتی اگر در دهه های بعد هم تصمیم به نوشتن درباره گذشته گرفته اند باز هم با همین معذورات و محدودیتها مواجه بوده و از همان مخاطرات هم در امان نبوده اند. بنابراین مورخین همیشه در معرض دو نوع قضاوت جانبدارانه و یا حق گرایانه بوده اند. ممکن است به نظر خواننده این سطور برسد که اصولاً نگارش پیشینه جراحی کودکان چقدر مهم است که این دغدغه ها درباره آن مطرح شود. زمانی، نگارنده بدون ادعای نویسندگی و یا تاریخ نگاری نیز چنین تصور می نموده است، ولی بعدها و بویژه هنگام تهیه این مجموعه متوجه شد که چه مشکلات و چه انتظاراتی در برابرش وجود دارد.

در فراهم آوردن مطالب درست و در زمینه همکاری استادان جراحی کودکان فراز و نشیب های فراوانی وجود داشته ولی بهر حال نگارنده توانسته است با تلاش فراوان این مجموعه را تا حد امکان صحیح و نزدیک به واقعیت تهیه نماید. تقریباً اسامی تمامی پزشکانی که تلاشگر در جراحی کودکان بوده اند آورده شده و اگر احیاناً نام کسی از قلم افتاده باشد، ناشی از عدم دسترسی به منابع موثق و مستند بوده است و تأکید می شود که در این نوشتار بیشتر به افرادی پرداخته شده که در تولد رشته جراحی کودکان، نشو و نمای آن، ایجاد مراکز جدید جراحی کودکان در سراسر ایران عزیز، تربیت حدود ۷۰ جراح فوق تخصص کودکان و بنیان گذاری انجمن جراحان کودکان ایران تلاش وافر داشته اند.

همکاران رشته جراحی کودکان، پیشینه این رشته در چند مرکز پزشکی کشور را تهیه و به غنای این مجموعه افزوده اند و جا دارد که در همین جا از آنها سپاسگزاری شود. با تمام تلاش های انجام گرفته در تهیه این مجموعه باید اعتراف کرد که حتماً کم و کاستی در آن وجود دارد که در همین جا از خوانندگان درخواست می شود آنرا تذکر دهند تا انشاء... در چاپهای بعدی کتاب اصلاح شود. این پیشینه برای اولین بار است که نوشته می شود و در مورد جراحی کودکان در ایران تقریباً هیچ مطلب مستندی وجود ندارد. همانطوریکه نگارنده در سطور قبلی متذکر شده اصولاً ما ایرانی ها هنوز هم عادت نکردیم کارهای انجام شده خود را مکتوب نموده و برای آیندگان به یادگار بگذاریم و متأسفانه برای کسانی هم که تلاش می کنند در این میدان قدم بگذارند مانع تراشی نموده و چه بسا کوشش هایشان ناچیز و بی ارزش نشان داده می شود. این وظیفه پزشکان و استادان رشته های مختلف پزشکی است که تلاش های پیشکسوتان پزشکی کشور را که با تنگناهای مختلف رو در رو و مبارزه نموده و پزشکی نوین را در جای جای ایران عزیز پایه گذاری نمودند بصورت مکتوب درآورده و آن را برای آیندگان به یادگار گذارند. حیف است تلاش تلاشگران عرصه پزشکی در عصر جدید ناگفته و نانوشته بماند. با قدردانی و ارج نهادن به تلاش های خستگی ناپذیر استاد دکتر محمود نجم آبادی در جمع آوری و ثبت پیشینه علم پزشکی در ایران (قبل از اسلام و بعد از اسلام) و نیز سپاس از دکتر ولی اله محرابی در انتشار تاریخ عظیم مصور پزشکی جهان (که بخشی از آن هم شامل ایران می شود) و یا دیگران که من از آنها بی اطلاع می توان اینگونه خدمات برجسته را پاس داشت. از همکاران و استادان رشته های دیگر تخصصی انتظار می رود قدم پیش گذاشته تا قبل از پاشیده شدن گرد

فراموشی بر دست‌آورد های ارزشمند، همت نموده تاریخ پزشکی معاصر کشور در همه تخصص ها را به رشته تحریر درآوردند.

پس از افول علم در مشرق زمین، جراحی کودکان مانند سایر رشته های پزشکی مدرن در غرب تولد، نشو و نما یافته است و تقریباً تمامی دنیای امروز در این زمینه وامدار ایالات متحده امریکا، کانادا، انگلستان، فرانسه، آلمان و برخی دیگر از کشورهای اروپائی می باشد. در تاریخچه جراحی کودکان دنیا ضمن پرداختن نسبتاً مفصل به شرح حال جراحی کودکان این کشورها تاریخچه جراحی کودکان بعضی از کشورها در قاره های مختلف جهان نیز بطور اختصار با بهره گیری از کتاب تاریخچه جراحی دنیا (A History of Surgical Pediatrics) آورده شده است. در سراسر دنیا پزشکانی بوده و هستند که تمام عمر حرفه ای خود را صرف درمان و خدمت رسانی به کودکان بیمار و رشد و تکامل جراحی کودکان کرده اند. آنها انسانهای نیک و ماندگاری هستند که به تمام بشریت تعلق دارند. من تلاش کردم در حد توانایی خود نام و تصویر بعضی از آنها را در این کتاب بیاورم. در خاتمه، جا دارد از همه همکارانی که مرا در نوشتن و جمع آوری این مجموعه کمک نموده و از آنهایکه سابقه جراحی کودکان شهرهای خود را نگاشته و نیز آنهایکه انتقاد سازنده نه بازدارنده نموده اند قدردانی نمایم. بر خود لازم می دانم از تلاش های فراوان سرکار دکتر میترا آذرشاهین که تاریخچه جراحی کودکان ایران را به زبان انگلیسی روان برگردانده اند قدردانی کنم. در خاتمه بدینوسیله از سرکار خانم زهره جلیلی طهماسبی نیز که در تحریر و اصلاح مکرر نسخه نخستین این کتاب و پس از ویرایش نهایی آن کمک فراوان نموده اند صمیمانه سپاسگزاری می کنم.

دکتر هوشنگ پورنگ